

La cosa nostra

written by Alfons Duran Pich | 20 de novembre de 2021

Per comprendre el fenomen del “crim organitzat” cal retrotraure's a finals del segle XIX i primers del XX, quan milers d'italians de les zones rurals més empobrides van emigrar als Estats Units, i en concret a la ciutat de Nova York, per mirar de tenir una vida millor. S'estima que el 1880 l'emigració italiana a aquesta ciutat sumava 20.000 persones; que el 1890 havia passat a 250.000 i el 1910 a 500.000. Era mà d'obra barata, molt lligada a les tradicions sicilianes, on la protecció dels poderosos implicava una obediència servil per part del poble, amb rituals estranys d'iniciació i un après codi del silenci (l'*omertà*).

Amèrica va aportar mètode i va posar el segell anglosaxó a tot això. La prohibició en el consum d'alcohol va ser un esperó per a l'expansió i va ampliar la gamma de productes de les bandes, que segmentaven els mercats i fixaven protocols molt ben dissenyats. De l'alcohol es va passar a les drogues, la prostitució, el tràfic d'armes, el xantatge i un llarg etcètera d'actes criminals, que van comptar a més amb el suport de membres de l'aparell policial i de polítics molt significats. Es movien molts diners i n'hi havia per a tots. Era relativament fàcil blanquejar tot això mitjançant alguns sectors industrials com el de la confecció tèxtil i el del sector immobiliari. Ha passat gairebé un segle des d'aquell moment àlgid i encara avui en queden molts residus vius a la societat nord-americana.

No cal dir que a Itàlia també el crim organitzat s'ha sofisticat, s'ha introduït als partits polítics, ha pres posicions en grans mitjans de comunicació, controla indirectament algunes xarxes socials i és oficiosament acceptat pel ciutadà mitjà. Per dir-ho suau, “la violència s'ha civilitzat”. Fonts de l'FBI estimen que els quatre grups mafiosos més potents –la Cosa Nostra, la Camorra, la Sacra

Corona Unita i la Ndrangheta– compten amb 25.000 afiliats a Itàlia, i 250.000 a tot el món.

El problema d'aquest fenomen tan arrelat és que sociològicament genera cultura. I aquesta cultura, si troba el terreny propici, s'encomana amb facilitat. No és estrany doncs que a l'Estat espanyol tinguem també la nostra peculiar "cosa nostra".

Les condicions eren idònies després de la mort al llit del dictador: ortodòxia religiosa ultramuntana, estructures de l'Estat de cultura feixista, monarquies absolutes, aparells repressius, dogmatisme ideològic, corrupció institucionalitzada, grups incontrolats. Han passat gairebé cinquanta anys, però el model perviu.

Per això ha passat gairebé desapercebut un fet que ens expliquen ara i que va passar fa un any (el 23 de novembre del 2020), quan a la ciutat de Madrid i en ple dia un grup d'encaputxats van saltar d'un vehicle amb els vidres de les portes tintats i amb la pistola a la mà van obligar a aturar-se una furgoneta de l'empresa MRW, van posar el conductor a terra i després van pujar a la furgoneta i van marxar amb els dos vehicles. Pel que sembla no hi va haver testimonis o així ho han dit oficialment. L'*omertà*.

En aquella furgoneta, que després es va trobar calcinada en un altre lloc, es traslladava un material que a algú li interessava requisar i del qual la banda mafiosa es va apoderar violentament. El gruix del material consistia en ordinadors, telèfons mòbils, tauletes, llapis de memòria i altres dispositius informàtics pertanyents a la família del president Jordi Pujol, que la Unitat de Delinqüència Econòmica i Fiscal de l'Estat havia confiscat els anys 2014, 2015 i 2017 i que l'Audiència Nacional i en concret el jutge senyor José de la Mata havia mantingut en custòdia durant molt de temps, sense atendre la petició que fossin tornats als advocats defensors. En el seu moment es va presentar denúncia de

l'assalt en un jutjat d'instrucció de Madrid, i allà va quedar enterrat el tema fins que va ser arxivat el 21 de maig passat. No era la primera vegada que als jutjats es perdien els expedients, es cremaven casualment els documents provatoris, es rebutjaven denúncies contra policies i falsos policies –com el comissari Villarejo, la representació més genuïna de l'Espanya més rànica–. I és que el Sistema es defensa a urpades. I tal dia farà un any.

Mentrestant el jutge de la Mata ha proposat jutjar el “clan Pujol” com una “organització criminal”. Vegem: “clan”, terme d'origen gaèlic, significa descendència i per això els vincles familiars que se li suposa. Implica lideratge. Però el més cridaner és que té connotacions negatives per la seva associació amb “activitats delictives”. No creiem que el senyor de la Mata fos neutre a la seva exposició, com era la seva obligació.

I “criminal” es refereix a un individu que comet un crim, aquella acció voluntària de matar o ferir algú. Això és el que és genuí; associar qualsevol delicte a un crim és un error conceptual greu.

Jo no sé si algun membre de la família Pujol va cometre o no un delicte fiscal. De fet, milers de ciutadans i empreses espanyoles ho havien comès i es van emparar graciosament en el regal que els va fer el ministre Montoro amb l'anomenada “amnistia fiscal” que va permetre aflorar 40.000 milions d'euros. Eren delinqüents, no criminals.

El que sí que puc assegurar és que un país on un grup encaputxat i ben armat assalta en ple dia una furgoneta i desapareix sense deixar rastre, sense que l'aparell de l'Estat doni cap senyal d'haver-lo buscat, localitzat i perseguit, és un país de cultura mafiosa, en què el crim organitzat campa a gust amb la connivència de molts components del Sistema.

I per al ciutadà corrent això significa “inseguretat jurídica”

i “risc personal”. Una prova més que segueix vigent el missatge d’aquella bella lletra d’una cançó de Lluís Serrahima, composta i cantada per Maria del Mar Bonet fa molts anys, que deia: “Que volen aquesta gent que vénen de matinada”.

Potser és un error d’apreciació i la “Cosa Nostra” ja forma una part substancial de l’Estat espanyol, un Estat que repetidament s’autoproclama “Democràtic i de Dret”.